

Άγιος Αμφιλόχιος Ικονίου: Ποιό ήταν το αγκίστρι για τον διάβολο;

[Ορθοδοξία](#) / [Αγιολογία](#) / [Πατερική Θεολογία](#)

[Νικόλαος Κόϊος, Αν. Καθηγητής Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ., συντονιστής Περιεχομένου Πεμπτουσίας](#)

Ο Άγιος Αμφιλόχιος Ικονίου, ο οποίος εορτάζει σήμερα, συγκαταλέγεται στους μεγάλους θεολόγους πατέρες του 4ου αιώνας και μάλιστα στην ομάδα των Καππαδοκών. Γεννήθηκε στην Διοκαισάρεια της Καππαδοκίας από εύπορους γονείς και έλαβε σπουδαία μόρφωση. Υπήρξε συγγενής του Γρηγορίου του Θεολόγου και άσκησε το επάγγελμα του συνηγόρου. Είχε στενή πνευματική κοινωνία με τον Μέγα Βασίλειο. Ως επίσκοπος Ικονίου επέδειξε μεγάλη ποιμαντική και κηρυκτική δράση. Ιδιαίτερα εξάιρεται η πιστότητά του στο Δόγμα της Νικαίας (325 μ.χ.) του οποίου την περαιτέρω ανάπτυξη και ολοκλήρωση ενίσχυσε με την συμμετοχή του στην Β΄ Οικουμενική Σύνοδο στην Κωνσταντινούπολη (381).

Αναδείχθηκε σε σπουδαίο εκκλησιαστικό συγγραφέα παρουσιάζοντας πρωτότυπες πολλές φορές συλλήψεις στην ερμηνεία των Γραφών. Μία από τις πιο ρωμαλέες θεολογικές του προσεγγίσεις μπορεί να θεωρηθεί το έργο του: «Κατά αιρετικών, εις το «Πάτερ ει δυνατόν παρελθέτω απ' εμού το ποτήριον τούτο». Στο έργο αυτό ο Άγιος Αμφιλόχιος, πιστός στην Τριαδολογία και Χριστολογία της Ορθοδόξου Εκκλησίας, τις θεμελιώνει περαιτέρω μέσα από την ερμηνεία του στην αγωνία του Χριστού στον Κήπο της Γεθσημανή προ του πάθους.

Παρακάτω παρατίθεται σε νεοελληνική απόδοση ένα ενδεικτικό μέρος αυτού του κειμένου:

«Εκουσίως από φιλανθρωπία υπομένω τον θάνατο και πάλι εκουσίως κατ' οικονομία δείχνω δειλία μπροστά στον θάνατο. Δείχνω αυτή την δειλία για να εξαπατήσω τον θάνατο. Όπως και στην έρημο, αν δεν έδειχνα σημάδια πείνας, δεν θα με προσέγγιζε ο διάβολος. Γι' αυτό πείνασα, ώστε να μην νομίσει ότι είναι άλλος Αδάμ (σ.μ. ο νέος) και να στήσει την παγίδα του. Γι' αυτό και εδώ (σ.μ. στον κήπο της Γεθσημανή) προφέρω τις λέξεις της δειλίας ως δόλωμα, για να παγιδεύσω τον θάνατο μέσα μου. Επειδή με είδε ο διάβολος να κάνω πολλά θαύματα: να δίνω δύναμη στον παραλυτικό, να δίνω λόγο στις γλώσσες των αλάλων, να ανοίγω την ακοή των κωφών, να δίνω όραση στους τυφλούς, να

μεταβάλω την θαλασσοταραχή σε γαλήνη, να ξηραίνω την ροή του αίματος στην γυναίκα που μόνον ακούμπησε την άκρη του ιματίου μου, να εγείρω τον Λάζαρο από τους νεκρούς μόνο με τον λόγο, να ανασταίνω την θυγατέρα του Ιαείρου, να ανακαλώ στην ζωή τον γιο της χήρας. Αφού είδε όλα αυτά (σ.μ. ο διάβολος) και από αυτές τις αποδείξεις πείσθηκε ότι εγώ είμαι ο Υιός του Θεού με μορφή ανθρώπου σύμφωνα με τις προρρήσεις των προφητών, φοβάται και δειλιάζει να με προσηλώσει στον Σταυρό και να με παραδώσει στον θάνατο, για να μην ελευθερώσω τους νεκρούς αναλαμβάνοντας κι εγώ του νεκρού τον ρόλο.

Τί λοιπόν κάνω για να μεταβάλω την δειλία του διαβόλου σε παράνοια και να τον προκαλέσω να με ωθήσει προς τον θάνατο; Τρέχω για να με καταδιώξει, δειλιάζω για να αναθαρρήσει, χρησιμοποιώ ευτελείς λόγους για να νομίσει ότι είμαι ένας από τους πολλούς και αφού μου επιτεθεί να με καταπιεί. Γιατί εάν δεν καταπιεί εμένα, δεν πρόκειται να ξεράσει όσους έχει ήδη καταβροχθίσει. Γι' αυτούς τους λόγους προφέρω λέξεις δειλίας, για να λύσω την απάτη αφού εξαπατήσω τον απατεώνα. Με δολερά ρήματα εκείνος εξαπάτησε τον Αδάμ, με δειλίας προσχήματα εγώ απατώ τον δόλιο. Εξ άλλου εκείνος εφηύρε τα απατηλά λόγια για να οδηγήσει τον άνθρωπο στην απώλεια. Εγώ προφέρω φράσεις δειλίας για να ελευθερώσω την οικουμένη. Είμαι αλιέας ο οποίος αλιεύει αλιείς. Όπως ο ψαράς αφού περάσει το σκουλήκι στο αγκίστρι προτείνει το καλάμι και τότε αφήνει χαλαρό το αγκίστρι, τότε το τραβά και τότε σέρνει στον βυθό, ώστε να φαίνεται στο ψάρι ότι το σκουλήκι κινείται και να το προκαλέσει να ορμήσει, έτσι κι εγώ καλύπτω το αγκίστρι της θεότητάς μου με το σώμα μου, όπως ο σκώληκας στο ψάρεμα. «Εγώ γαρ ειμί σκώληξ και ουκ άνθρωπος». Και τότε έλκω τον θάνατο με την (σ.μ. φαινομενική) δειλία και τότε δείχνω να παρασύρομαι από το αγκίστρι με θάρρος, ώστε ο διάβολος να παρασυρθεί όπως το ψάρι από το αγκίστρι και να επιτεθεί στην σάρκα μου και αφού ξεγελαστεί από το αγκίστρι της θεότητας να παγιδευτεί και να εξουδετερωθεί. Έτσι θα αποδειχθεί αυτό που προφήτευσε ο Ιώβ: «Θα πιάσεις τον δράκοντα στο αγκίστρι».»

Αμφιλόχιος Ικονίου, «Κατά αιρετικών, εις το «Πάτερ ει δυνατόν παρελθέτω απ' εμού το ποτήριον τούτο», ΒΕΠΕΣ, τόμ. 71, σ. 104-105.

<https://bit.ly/30Ms8QQ>